

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU

Opracowania sygnalne

Białystok, wrzesień 2011 r.

Tel. 85 749 77 00, fax 85 749 77 79
E-mail: SekretariatUSBST@stat.gov.pl

Internet: www.stat.gov.pl/urzedzy/bialystok

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu zaprezentowano według stanu organizacyjnego systemu edukacji regulowanego ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami. Przedstawione informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38), również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 – 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, w których nauka jest obowiązkowa (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych),
- od roku szkolnego 2002/03 – **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 – szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające), a także 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne. Ponadto do czasu zakończenia cyklu kształcenia działają szkoły ponadpodstawowe dla dorosłych (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej).

Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce, nie dotyczą natomiast Polaków studiujących za granicą.

Przez **szkołę** rozumie się jednostkę organizacyjną powołaną na podstawie aktu założycielskiego lub wpisu do ewidencji przez organ administracji rządowej, jednostkę samorządu terytorialnego, osobę prawną lub osobę fizyczną na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty. Szkoła prowadzi kształcenie określonego rodzaju i na określonym poziomie, posiada statut nadany przez organ lub osobę prowadząca szkołę. Szkoły i placówki mogą być publiczne i niepubliczne.

Niniejsze opracowanie prezentuje dane o wszystkich szkołach objętych systemem oświaty według stanu na początku roku szkolnego (30 września) lub akademickiego (30 listopada). Wyjątek stanowią dane o absolwentach, którzy w przypadku szkół (poza szkołami wyższymi) wykazywani są na koniec roku szkolnego, a szkół wyższych – w roku akademickim.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

W województwie podlaskim w końcu września 2010 r. wychowanie przedszkolne prowadzone było w 609 placówkach. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego ich liczba zwiększyła się o 38, tj. o 6,7%. Wśród omawianych placówek znajdowały się 183 przedszkola (o 5 więcej niż przed rokiem), 18 zespołów wychowania przedszkolnego (tyle samo co rok wcześniej), 47 punktów przedszkolnych (o 28 więcej) oraz 361 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (o 5 więcej). Wychowaniem przedszkolnym zapewniającym opiekę i naukę objęto 30,1 tys. dzieci (wzrost o 6,7% w stosunku do roku poprzedniego), z czego 30,8% stanowiły dzieci sześciolatnie (rok wcześniej – 34,1%). Większość omawianych placówek w województwie podlaskim zlokalizowana była na wsi (60,8%), jednak tylko 22,7% ogółu dzieci objętych edukacją przedszkolną stanowiły dzieci wiejskie. Wśród placówek zajmujących się wychowaniem przedszkolnym na wsi przeważały oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Na początku roku szkolnego 2010/11 działały 282 tego rodzaju placówki prowadzące głównie edukację sześciolatków. Ponadto na terenach wiejskich funkcjonowało 29 przedszkoli, 18 zespołów wychowania przedszkolnego oraz 42 punkty przedszkolne. Przedszkola na wsi zapewniały opiekę 25,4% dzieci wiejskich, które objęte były wychowaniem przedszkolnym, podczas gdy do 154 przedszkoli w miastach uczęszczało 86,3% odpowiedniej grupy dzieci miejskich. W omawianym roku, podobnie jak w latach poprzednich, w strukturze wszystkich placówek dominowały przedszkola publiczne (84,2%), przy jednoczesnym wzroście (o 31,8% w stosunku do roku szkolnego 2009/10) liczby przedszkoli niepublicznych.

W roku szkolnym 2010/11 na 1 placówkę wychowania przedszkolnego przypadało średnio 49 dzieci (w miastach – 97, a na wsi – 18). Obsada miejsc w podlaskich przedszkolach ukształtowała się zaś na poziomie 103 dzieci na 100 miejsc. W miastach wskaźnik ten wyniósł 104, podczas gdy na wsi osiągnął wartość 95. Najbardziej oblegane były przedszkola w powiecie sejneńskim, gdzie na 100 miejsc przypadało 131 dzieci, łomżyńskim – 125 dzieci, zambrowskim i mieście Suwałki – po 124 dzieci oraz kolneńskim – 123 dzieci. Znacznie mniej dzieci niż miejsc przygotowanych w przedszkolach odnotowano w powiecie augustowskim, gdzie wykorzystywano tylko 93% miejsc, natomiast w powiecie suwalskim nie funkcjonowało ani jedno przedszkole.

Na początku roku szkolnego 2010/11 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, któremu podlegają sześciolatki, realizowało 9,3 tys. dzieci. W miastach duża część tej grupy podopiecznych (62,9%) odbywała je w przedszkolach, podczas gdy na wsi zdecydowana większość (83,2%) uczęszczała do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

Tabl. 1. *Wychowanie przedszkolne*
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie	2009/10	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10	2010/11
	ogółem		w tym			
			przedszkola		oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	
Placówki	571	609	178	183	356	361
w tym na wsi	348	370	28	29	286	282
Miejsca w przedszkolach	20200	22358	20200	21141	x	x
w tym na wsi	1583	2873	1583	1829	x	x
Oddziały	1322	1417	867	906	415	441
w tym na wsi	404	441	74	82	294	297
Dzieci	28175	30073	20839	21798	6760	7237
w tym na wsi	6358	6814	1570	1729	4282	4211
w tym w wieku 6 lat	9614	9271	4826	4471	4788	4800
w tym na wsi	3262	2952	481	495	2781	2457

SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

We wrześniu 2010 r. w województwie podlaskim nowy rok szkolny zainauguowało 449 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, w tym 17 szkół specjalnych. W stosunku do poprzedniego roku ubyla 1 placówka. Przeważająca ilość szkół znajdowała się na obszarach wiejskich (70,8%), gdzie funkcjonowało także 15 szkół filialnych. Zdecydowana większość szkół podstawowych (90,2%) podlegała jednostkom samorządu terytorialnego.

W roku szkolnym 2010/11 w szkołach podstawowych uczyło się 67,4 tys. dzieci i młodzieży (o 2,4 tys., tj. o 3,5% mniej niż w roku poprzednim), w tym 0,5 tys. uczęszczało do szkół specjalnych. Naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 10,6 tys. dzieci, co stanowiło 15,8% wszystkich uczniów szkół podstawowych. W czerwcu 2010 r., tj. na koniec poprzedniego roku szkolnego, naukę na poziomie podstawowym ukończyło 13,0 tys. osób (o 4,4% mniej niż rok wcześniej), w tym 71 absolwentów szkół specjalnych. Dziewczęta stanowiły 48,8% ogólnej liczby uczniów i 47,7% ogółu absolwentów.

W omawianym roku szkolnym na 1 szkołę podstawową przypadało statystycznie 150 uczniów, zaś przed rokiem wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 155 osób. W miastach na 1 szkołę (bez szkół specjalnych) przypadało średnio 362 uczniów, podczas gdy na wsi – tylko 78.

Tabl. 2. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie a – 2009/10 b – 2010/11	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹	
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta
O g ó l e m	a 450 b 449	69763 67355	33830 32896	13568 12971	6636 6182
Szkoły podstawowe bez specjalnych	a 433 b 432	69290 66865	33673 32725	13415 12900	6590 6162
w tym szkoły filialne	a 15 b 15	263 256	143 126	35 29	15 12
Szkoły podstawowe specjalne	a 17 b 17	473 490	157 171	153 71	46 20

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku szkolnym 2010/11 w województwie podlaskim działalność oświatową prowadziły 222 gimnazja dla dzieci i młodzieży, w tym 18 specjalnych. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba placówek nie uległa zmianie. W miastach funkcjonowało 129 szkół tego typu (o 2 mniej niż przed rokiem), na wsi – 93 (o 1 mniej). Dla większości gimnazjów (88,7%) organem prowadzącym były jednostki samorządu terytorialnego.

Liczba uczniów we wrześniu 2010 r. wynosiła 41,1 tys., tj. o 5,5% mniej niż przed rokiem. Naukę w klasach pierwszych rozpoczęło 13,3 tys. uczniów, tj. o 5,8% mniej niż rok wcześniej. Do podlaskich gimnazjów specjalnych w omawianym czasie uczęszczało 606 uczniów, w tym do klasy pierwszej – 170. W czerwcu 2010 r. edukację w gimnazjum zakończyło 14,9 tys. osób, w tym 149 to absolwenci gimnazjów specjalnych.

W województwie podlaskim we wrześniu 2010 r. na 1 gimnazjum dla dzieci i młodzieży przypadało średnio 185 uczniów, tj. o 35 więcej niż w szkołach podstawowych, ale o 11 osób mniej niż przed rokiem. W miastach w 1 szkole gimnazjalnej naukę pobierało przeciętnie 220 uczniów, a na wsi – 136.

Tabl. 3. Gimnazja dla dzieci i młodzieży
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie a – 2009/10 b – 2010/11	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹		
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta	
O g ó ł e m	a	222	43437	20980	15637	7620
	b	222	41056	19693	14942	7313
Gimnazja bez specjalnych	a	204	42800	20755	15439	7534
	b	204	40450	19474	14793	7257
w tym:						
gimnazja z oddziałami przysposabia-	a	6	610	207	209	75
jącymi do pracy	b	6	622	208	353	146
gimnazja sportowe	a	5	1905	789	736	309
	b	5	1741	692	679	309
gimnazja mistrzostwa sportowego	a	1	194	83	94	51
	b	1	189	90	72	28
Gimnazja specjalne	a	18	637	225	198	86
	b	18	606	219	149	56

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE¹ DLA MŁODZIEŻY

W roku szkolnym 2010/11 na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 229 ponadgimnazjalnych szkół dla młodzieży (w tym 19 szkół specjalnych), w których kształciło się łącznie 50,4 tys. uczniów (w tym 0,6 tys. w szkołach specjalnych). W porównaniu z poprzednim rokiem ubyło 12 placówek, a liczba uczniów zmniejszyła się o 3,3%.

Wśród szkół ponadgimnazjalnych najwięcej uczniów skupiały licea ogólnokształcące, do których uczęszczało 23,0 tys. młodzieży. Dużą grupę, liczącą 20,2 tys. osób, tworzyli także uczniowie techników. Dwa wymienione typy szkół cieszą się od lat niesłabnącą popularnością wśród młodzieży. W ostatnich latach zmniejszyło się natomiast zainteresowanie uczniów zasadniczymi szkołami zawodowymi, których głównym celem jest wykształcenie umiejętności przydatnych do pracy w określonym zawodzie oraz przygotowanie do kształcenia ustawicznego. W roku szkolnym 2010/11 w zasadniczych szkołach zawodowych uczyło się 5,2 tys. młodzieży, tj. o 8,1% mniej niż przed rokiem. W ostatnim okresie obserwuje się również mniejsze zainteresowanie nauką w liceach profilowanych. Spowodowało to ograniczenie liczby placówek w stosunku do roku poprzedniego (o 10) i spadek liczby uczniów (o 33,7%, w tym w klasach pierwszych o 10,7%). Odrębną grupę wśród szkół ponadgimnazjalnych stanowiły ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe. W roku szkolnym 2010/11 (podobnie jak rok wcześniej) w szkołach tego typu zawód zdobywało 0,4 tys. uczniów. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy utrzymała się na podobnym poziomie. Są to 3-letnie szkoły przeznaczone dla młodzieży z upośledzeniem umysłowym lub z niepełnosprawnością sprzężoną, których absolwenci otrzymują zaświadczenie o przysposobieniu do pracy i nie rokują nadziei na dalszą naukę. W roku szkolnym 2010/11 do szkół tego typu uczęszczało 323 uczniów, a w czerwcu 2010 r. ukończyło je 68 osób.

¹ Bez szkół policealnych.

Tabl. 4. Szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie a – 2009/10 b – 2010/11	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹	
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta
O g ó ł e m	a 241 b 229	52148 50433	25052 24200	15494 15013	7969 7512
Zasadnicze szkoły zawodowe	a 51 b 50	5697 5238	1439 1315	1801 1914	543 519
Licea ogólnokształcące	a 76 b 74	23369 22975	14838 14540	8235 7677	5145 4866
Uzupełniające licea ogólnokształcące	b 2	40	15	–	–
Licea profilowane	a 27 b 17	1698 1126	1053 667	1097 757	677 474
Technika	a 70 b 68	20479 20190	7197 7165	4173 4459	1506 1531
Technika uzupełniająca	a 4 b 4	139 111	33 30	43 36	11 10
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	a 10 b 10	325 323	149 146	69 68	32 31
Ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	a 3 b 4	441 430	343 322	76 102	55 81

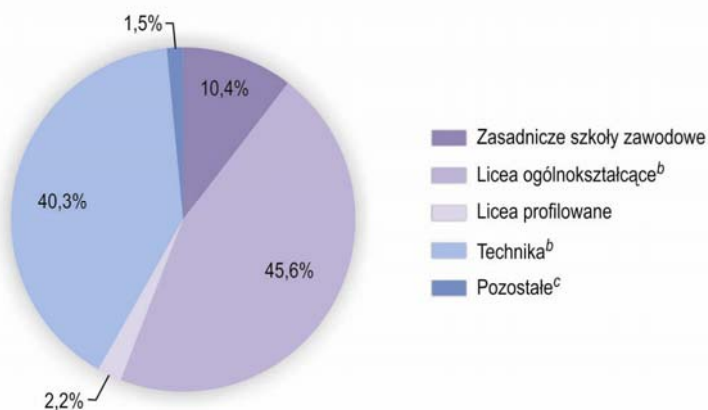
¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

W szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży nieznacznie przeważali chłopcy (52,0% ogółu uczniów), przy czym ich udział był zróżnicowany w zależności od typu szkoły. W zasadniczych szkołach zawodowych chłopcy stanowili 74,9% wszystkich uczniów, w technikach uzupełniających – 73,0%, w technikach – 64,5 %, a w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – 54,8%. W ogólnokształcących szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe zdecydowaną większość (74,9% ogółu) stanowiły dziewczęta. Dominowały one także w liceach ogólnokształcących (63,3%) i liceach profilowanych (59,2%).

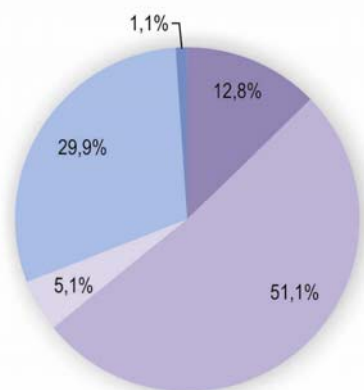
W czerwcu 2010 r. naukę we wszystkich typach szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży zakończyło 15,0 tys. uczniów, w tym 50,0% to dziewczęta.

STRUKTURA UCZNIÓW I ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH DLA MŁODZIEŻY

Uczniowie w roku szkolnym 2010//11^a

Absolwenci z roku szkolnego 2009/10

^a Stan na początku roku szkolnego. ^b Łącznie z uzupełniającymi. ^c Szkoły specjalne przysposabiające do pracy oraz ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

SZKOŁY POLICEALNE

Szkoły policealne stanowią dopełnienie edukacji na poziomie średnim zawodowym. W końcu września 2010 r. w województwie podlaskim działalność oświatową prowadziło 110 placówek tego typu (o 8 mniej w porównaniu z poprzednim rokiem). W omawianym okresie szkoły policealne kształciły łącznie 13,5 tys. osób. Wśród ogółu słuchaczy większość stanowiły kobiety (64,9%). W czerwcu 2010 r. naukę w szkołach policealnych zakończyło 3,4 tys. osób, tj. o 1,7% więcej niż przed rokiem. Zdecydowana większość szkół (77) prowadzona była przez jednostki należące do sektora prywatnego, a kształciło się w nich 9,9 tys. słuchaczy.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat nie zmieniały się najczęściej wybierane kierunki kształcenia. W roku szkolnym 2010/11 nadal największą popularnością cieszyły się takie specjalności, jak: pracownicy spraw finansowych i handlowych, średni personel biurowy, informatycy, pracownicy opieki społecznej i pomocy społecznej oraz pracownicy usług osobistych, głównie technicy usług kosmetycznych i fryzjerskich.

Tabl. 5. Szkoły policealne
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie a – 2009/10 b – 2010/11	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹		
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
O g ó ł e m	a	118	11443	7115	3337	2015
	b	110	13460	8730	3394	2150
w tym:						
Kolegia nauczycielskie	a	1	610	420	250	162
	b	1	451	287	227	163
Nauczycielskie kolegia języków obcych	a	5	591	496	217	184
	b	5	457	382	165	136

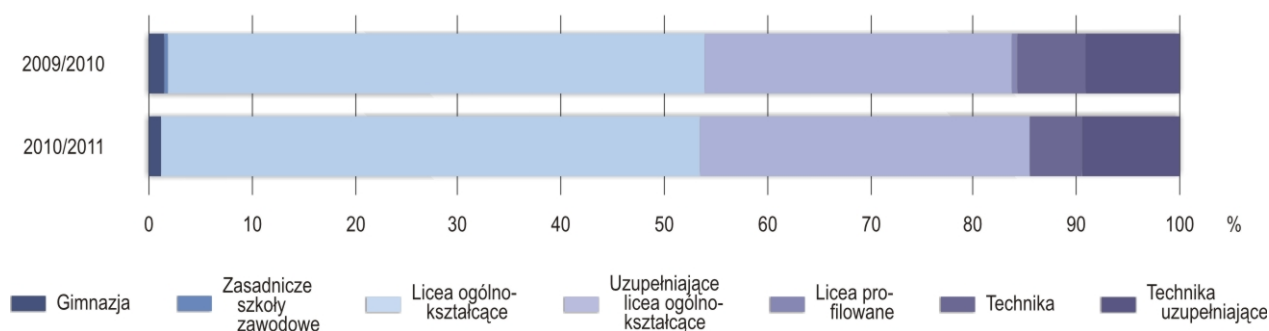
¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

SZKOŁY DLA DOROSŁYCH

Głównym celem edukacji dorosłych jest kontynuacja przerwanej z różnych przyczyn cyklu kształcenia. Podstawowym powodem podjęcia ponownie nauki była zazwyczaj chęć uzupełnienia wiedzy czy podniesienia poziomu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. W województwie podlaskim w roku szkolnym 2010/11 sieć szkół dla dorosłych obejmowała 4 gimnazja oraz 124 szkoły ponadgimnazjalne. Naukę kontynuowało w nich łącznie 7,7 tys. osób, tj. o 1,2% więcej niż rok wcześniej. Wśród uczniów tych szkół przeważali mężczyźni, którzy stanowili 59,8% ogółu.

Szkoły ponadgimnazjalne skupiały łącznie 7,6 tys. osób, tj. 98,7% ogółu uczniów szkół dla dorosłych. Wśród nich najliczniejszą grupę tworzyli uczący się w liceach ogólnokształcących. Do 50 placówek tego typu uczęszczało 4,0 tys. słuchaczy.

STRUKTURA UCZNIÓW SZKÓŁ DLA DOROSŁYCH
Stan na początku roku szkolnego

W roku szkolnym 2010/11 przestały funkcjonować 2 zasadnicze szkoły zawodowe, 1 liceum profilowane i 1 technikum dla dorosłych.

Szkoły dla dorosłych w roku szkolnym 2009/10 ukończyło 2,0 tys. osób (w tym 42,0% stanowiły kobiety), tj. o 11,0% mniej niż rok wcześniej. Zdecydowanie najliczniejszą grupę absolwentów tworzyli kończący edukację w liceach ogólnokształcących (41,9% ogólnej ich liczby) i uzupełniających liceach ogólnokształcących (37,7%).

Tabl. 6. Szkoły dla dorosłych
Stan na początku roku szkolnego

Typy szkół a – 2009/10 b – 2010/11	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹	
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
O g ó ł e m	a 126 b 128	7563 7656	2856 3079	2256 2007	964 842
Gimnazja	a 3 b 4	123 98	22 27	81 69	29 15
Zasadnicze szkoły zawodowe	a 2	24	–	–	–
Licea ogólnokształcące	a 49 b 50	3934 4003	1603 1785	957 841	482 403
Uzupełniające licea ogólnokształcące	a 41 b 42	2263 2451	996 1090	847 756	351 343
Licea profilowane	a 1 b –	39 –	12 –	53 37	26 11
Technika	a 12 b 11	500 388	98 86	130 189	28 35
Technika uzupełniająca	a 18 b 21	680 716	125 91	188 115	48 35

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

INNE ASPEKTY OŚWIATY I WYCHOWANIA

W ostatnich latach ważnym elementem procesu nauczania stały się technologie informatyczne i multimedialne oraz umiejętność korzystania z Internetu. W roku szkolnym 2010/11 w województwie podlaskim 97,3% szkół podstawowych było wyposażonych w komputery. W gimnazjach odsetek ten ukształtował się na poziomie 86,0%, w liceach ogólnokształcących (łącznie z uzupełniającymi) wynosił on 78,0%, w technikum (łącznie z uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawo-

dowe) osiągnął poziom 73,0%, w szkołach policealnych – 44,5%, w liceach profilowanych – 35,0%, a w zasadniczych szkołach zawodowych – 34,0%.

Na 1 pracownię komputerową w szkołach podstawowych w mieście przypadało 248 uczniów, natomiast na wsi – 82 uczniów, co oznacza, że w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów przypadająca na 1 pracownię komputerową uległa zmniejszeniu zarówno na terenach miejskich, jak i wiejskich. W gimnazjach na 1 pracownię komputerową w mieście przypadało 217 uczniów, podczas gdy na wsi – 149 uczniów. W szkołach ponadgimnazjalnych z 1 pracowni komputerowej korzystało przeciętnie 195 uczniów.

W omawianym roku szkolnym stypendia otrzymywało 37,2 tys. uczniów szkół dla dzieci i młodzieży wszystkich szczebli edukacji, co stanowiło 22,2% ogólnej ich liczby. Zdecydowana większość to stypendia szkolne związane z trudną sytuacją materialną. Pobierało je 84,5% wszystkich uczniów uzyskujących tego typu dofinansowanie. Stypendia o charakterze motywacyjnym otrzymywało 5,8 tys. uczniów szkół dla dzieci i młodzieży, a wśród nich największy odsetek (13,0%) stanowiły te za wyniki w nauce.

Nauka języków obcych stała się nieodłącznym elementem edukacji, stwarzającym absolwentom szkół ponadgimnazjalnych i policealnych możliwości efektywnego funkcjonowania na rynku pracy państw Unii Europejskiej. Wśród języków obcych nauczanych obowiązkowo w szkołach dla dzieci i młodzieży zdecydowanie dominuje język angielski, z którego w roku szkolnym 2010/11 lekcje pobierało aż 90,8% ogółu uczniów tych szkół w województwie. W ramach zajęć obowiązkowych nauczano również m.in. języka niemieckiego (24,2% ogółu uczniów), rosyjskiego (12,8%), francuskiego (2,8%) i łaciny (0,7%). W szkołach dla dorosłych popularność języków obcych nauczanych obowiązkowo kształtowała się podobnie, jak w szkołach dla dzieci i młodzieży. Najczęściej wykładany był język angielski, którego uczyło się 6,1 tys. uczniów, następnie rosyjski – 1,3 tys. i niemiecki – 0,2 tys. W szkołach dla dorosłych zdecydowana większość słuchaczy uczyła się tylko jednego języka obcego.

SZKOŁY WYŻSZE

Przemiany zachodzące w gospodarce nie pozostają bez wpływu na stosunek młodzieży i dorosłych do wykształcenia. Wyższy poziom wykształcenia zwiększa możliwość uzyskania pracy, zapewnia satysfakcjonujące wynagrodzenie oraz stwarza lepsze perspektywy zawodowe. W ostatnich latach szkoły wyższe podlegały znaczącym przemianom: poszerzono ofertę edukacyjną tworząc nowe kierunki, zreorganizowano magisterski system studiów wprowadzając dwustopniowy system kształcenia, założono niepubliczne szkoły wyższe. Na niektórych uczelniach prowadzone są również regularne studia z wykładowym językiem obcym.

W roku akademickim 2010/11 wśród 17 uczelni wyższych mających siedzibę na terenie województwa podlaskiego znajdowało się 5 uczelni publicznych i 12 niepublicznych. W strukturze szkół wyższych funkcjonowały również wydziały zamiejscowe, ośrodki dydaktyczne i filie szkół wyższych z innych województw. W omawianym roku było 6 takich placówek, z czego 2 to wydziały zamiejscowe szkół publicznych.

W omawianym roku w szkołach wyższych województwa podlaskiego kształciło się 53,1 tys. osób (łącznie z cudzoziemcami), tj. o 2,2% mniej niż w roku poprzednim. Wśród nich znajdowało się 31,5 tys. kobiet, co stanowiło 59,3% ogółu słuchaczy podlaskich uczelni. Przeważającą grupę tworzyli studenci studiów stacjonarnych, których udział w ogólnej liczbie studentów osiągnął 51,2%. Wśród osób kształcących się w szkołach wyższych przeważali słuchacze uczelni publicznych. W omawianym roku ich liczba ukształtowała się na poziomie 37,8 tys., co stanowiło 71,2% ogółu studentów.

Największą uczelnią w województwie jest Uniwersytet w Białymstoku, gdzie w końcu listopada 2010 r. na licznych kierunkach naukę pobierało 15,2 tys. studentów, wśród których 0,4 tys. to słuchacze filii w Wilnie. Nieco mniejsza liczba osób, bo 13,6 tys., kształciła się w omawianym okresie na Politechnice Białostockiej. Te dwie publiczne uczelnie skupiały w swoich szeregach aż 54,3% ogółu studentów podlaskich szkół wyższych. Spośród uczelni niepublicznych, największą liczbę słuchaczy zarejestrowano w Wyższej Szkole Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku, gdzie wiedzę zdobywało 4,2 tys. osób, tj. 8,0% ogółu osób studiujących na podlaskich uczelniach.

Tabl. 7. *Studenci szkół wyższych*¹
Stan w dniu 30 XI

Typy szkół a – 2009/10 b – 2010/11	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem na studiach			
			stacjonarnych		niestacjonarnych	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
Ogółem	a 54273 b 53064	31498 31454	26431 27169	15551 16261	27842 25895	15947 15193
Uniwersytety	a 15126 b 15234	10853 11166	8475 8941	6015 6473	6651 6293	4838 4693
Wyższe szkoły techniczne	a 13546 b 13600	5050 5198	9466 9723	3987 4230	4080 3877	1063 968
Wyższe szkoły rolnicze	a 1715 b 1717	688 733	277 278	121 112	1438 1439	567 621
Wyższe szkoły ekonomiczne	a 5895 b 4811	3646 3080	744 592	404 318	5151 4219	3242 2762
Wyższe szkoły pedagogiczne	a 1850 b 1785	1115 1123	142 135	114 113	1708 1650	1001 1010
Akademie medyczne	a 4232 b 4660	3157 3493	3681 3911	2765 2911	551 749	392 582
Wyższe szkoły artystyczne	a 278 b 284	165 174	278 284	165 174	– –	– –
Wyższe szkoły teologiczne	a 141 b 126	89 77	30 28	– –	111 98	89 77
Pozostałe szkoły	a 11490 b 10847	6735 6410	3338 3277	1980 1930	8152 7570	4755 4480

¹ Łącznie z cudzoziemcami.

W roku akademickim 2009/10 dyplomy ukończenia studiów pierwszego stopnia z tytułem licencjata lub inżyniera, studiów drugiego stopnia z tytułem magistra oraz jednolitych studiów magisterskich uzyskało 14,9 tys. osób (łącznie z cudzoziemcami). W grupie tej znalazło się 9,5 tys. kobiet. W porównaniu z poprzednim rokiem ilość absolwentów zwiększyła się o 25,5%. Z ogólnej ich liczby 46,7% otrzymało dyplom ukończenia studiów stacjonarnych. Najwięcej absolwentów opuściło mury Uniwersytetu w Białymstoku (4,1 tys.) oraz Politechniki Białostockiej (3,2 tys.).

Tabl. 8. Absolwenci szkół wyższych¹

Typy szkół a – 2008/09 b – 2009/10	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem na studiach			
			stacjonarnych		niestacjonarnych	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
Ogółem	a 11862 b 14883	7420 9453	5030 6953	3164 4371	6832 7930	4256 5082
Uniwersytety	a 3035 b 4054	2224 3130	1373 2212	998 1693	1662 1842	1226 1437
Wyższe szkoły techniczne	a 2306 b 3183	927 1295	1472 2361	662 1049	834 822	265 246
Wyższe szkoły rolnicze	a 340 b 381	163 200	57 54	29 29	283 327	134 171
Wyższe szkoły ekonomiczne	a 1951 b 1898	1296 1262	354 244	218 144	1597 1654	1078 1118
Wyższe szkoły pedagogiczne	a 638 b 694	365 424	46 61	41 45	592 633	324 379
Akademie medyczne	a 965 b 939	806 739	719 855	591 668	246 84	215 71
Wyższe szkoły artystyczne	a 57 b 76	35 51	57 76	35 51	– –	– –
Wyższe szkoły teologiczne	a 32 b 34	16 18	5 11	– –	27 23	16 18
Pozostałe szkoły	a 2538 b 3624	1588 2334	947 1079	590 692	1591 2545	998 1642

¹ Łącznie z cudzoziemcami.

Podlaskie uczelnie cieszą się coraz większym uznaniem wśród studentów zagranicznych. Według stanu na początku roku akademickiego 2010/11 na uczelniach województwa studiowało łącznie 1,2 tys. obcokrajowców, tj. o 16,8% więcej niż przed rokiem. Zdecydowanie największym zainteresowaniem cudzoziemców cieszył się stacjonarny system studiów, w którym kształciło się 86,8% ogółu słuchaczy zagranicznych.

Podobnie jak w latach poprzednich, najliczniejszą grupę obejmującą 618 osób stanowili obcokrajowcy studiujący na Uniwersytecie w Białymstoku, w tym 439 osób na filialnym wydziale ekonomiczno-informatycznym w Wilnie. Wśród studentów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku 262 osoby nie były obywatelami polskimi. W grupie tej znalazło się 255 słuchaczy kierunku lekarskiego.

W roku akademickim 2009/10 na podlaskich uczelniach dyplomy ukończenia studiów otrzymało 139 cudzoziemców, w tym studiów stacjonarnych – 117 osób. Najwięcej obcokrajowców (91 osób) zdobyło dyplom Uniwersytetu w Białymstoku, a wśród nich znaczącą grupę stanowili absolwenci filii Uniwersytetu w Wilnie (63 osoby).